

5/2014. (IX. 1.) FM rendelet

a Pogácsa-legelő természetvédelmi terület létesítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § (2) bekezdés 3. és 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 9. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) Védetté nyilvánítom Pogácsa-legelő természetvédelmi terület elnevezéssel a Fejér megyében, Csákvár és Zámoly közigazgatási területén lévő, Csákvár 0151/12, 0165 és Zámoly 0185/2 helyrajzi számú, összesen 263,05 hektár kiterjedésű területet.

(2) A Csákvár 0165 és Zámoly 0185/2 helyrajzi számú ingatlanok az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek.

2. § A védetté nyilvánítás célja a Vértes-hegység előtere táji értékeinek, valamint természetszerű állapotban fennmaradt élőhelyeinek megőrzése, különös tekintettel a mocsárrétekre és a lejtősztyepprétekre.

3. § A Pogácsa-legelő természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét az 1. melléklet tartalmazza.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

1. melléklet az 5/2014. (IX. 1.) FM rendelethez

A Pogácsa-legelő természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A Vértes-hegység előterében előforduló nagy kiterjedésű, természetszerű állapotú, összefüggő gyepek, a területen található élőhelyek (különösen a mocsárrétek és a lejtősztyepprétek), továbbá a védett növény- és állatfajok megőrzése és fenntartása, együtt a közösségi jelentőségű élőhelytípusokkal és fajokkal.

1.2. A táji, kultúrtörténeti értékek, az ősi tájhasználat, a legeltetési állattartás és az ehhez kapcsolódó néphagyomány fennmaradásának elősegítése.

1.3. A terület természettudományos kutatása, a természeti értékek minél teljesebb megismerése, a természetvédelmi kezelés optimális módjának meghatározása érdekében.

1.4. A természet iránt érdeklődők ismeretszerzésének, a térség természeti értékei bemutatásának elősegítése.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A területen folyó gyepgazdálkodás során a természetvédelmi szempontok elsődlegességének biztosítása.

2.2. A természetes és természetközeli gyepek fenntartása érdekében végzett aktív természetvédelmi kezelés: legeltetés vagy gépi kaszálás.

2.3. A degradált, cserjésedő gyepek helyreállítása aktív természetvédelmi kezeléssel, az őshonos cserjék visszaszorításával.

2.4. A fás- és lágyszárú özönnövényfajok visszaszorítása, további terjedésük megakadályozása aktív természetvédelmi kezeléssel.

2.5. A terület természetvédelmi célú bemutatása, az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítása, fenntartása, fejlesztése.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

A felhagyott kubikgödörök, mint mesterséges eredetű felszínformák rekultivációját el kell végezni olyan módon, hogy azok a terület védett és fokozottan védett fajai számára (különös tekintettel a kétéltűekre és hullókra) megfelelő élőhelyet nyújtsanak.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

3.1.2.1. Hagyományos, extenzív gazdálkodást kell folytatni a gyepek fenntartása érdekében.

3.1.2.2. A terület mikrodomborzatát meg kell őrizni.

3.1.2.3. Az ürgés legelőket fenn kell tartani és a fokozottan védett ürge populációjának méretét növelni kell többek között a fokozottan védett ragadozó madár fajok – a kerecsensólyom (*Falco cherrug*) és parlagi sas (*Aquila heliaca*) – állományának megőrzése érdekében.

3.1.2.4. Az aranyvessző fajok (*Solidago* spp.), a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) felszaporodásának megakadályozása érdekében a fertőzött területeken a virágzási időszak előtt, amennyiben a legeltetés nem vezet eredményre, kaszálást kell végezni vagy amennyiben kaszálással nem érhető el az említett cél, speciális, csepegésmentes növényvédőszer kijuttatási módszereket kell alkalmazni.

3.1.2.5. A természetközeli gyepeken és cserjés területeken a meglévő és a megjelenő fásszárú özönnövények, különösen a bálványfa (*Ailanthus altissima*), a keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*), a keleti ostorfa (*Celtis occidentalis*) és a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) egyedeit maghozó állapotuk előtt mechanikai és speciális, csepegésmentes növényvédőszer kijuttatási módszerekkel kell eltávolítani.

3.1.3. Fajok védelme

3.1.3.1. A védett növény- és állatfajok populációinak megőrzését, életfeltételeik biztosítását elsősorban élőhelyüknek a 3.1.1., 3.1.2., 3.2.1. pontokban foglaltak szerint történő fenntartásával kell biztosítani.

3.1.3.2. A kaszálások idejét a területen élő védett növény- és állatfajok szaporodási időszakára figyelemmel kell meghatározni.

3.1.3.3. Fokozottan védett, földön fészkelő madárfajok fészkei körül 100 m sugarú körben a szaporodási időszakon belül teljes zavartalanságot kell biztosítani.

3.1.3.4. Földön fészkelő fokozottan védett madárfaj költése esetén a terület természetvédelmi kezeléséért felelős Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) által elvégzett felmérés alapján az igazgatóság által a földhasználóval közösen – a költés biztonságát és zavartalanságát biztosító mértéknek megfelelően – június 15-ig kijelölt területen a kaszálás legkorábbi lehetséges időpontja a június 15. és július 31. közötti, az igazgatósággal egyeztetett időpont.

3.1.3.5. Énekes madarak, gólyák és ragadozó madarak fészkelését fészekodúk és műfészkek kihelyezésével kell elősegíteni.

3.1.3.6. Az igazgatóság folyamatosan figyelemmel kíséri a vaddisznó és a gímszarvas állomány létszámát és szükség esetén kezdeményezi a vadgazdálkodónál az állománypasztást.

3.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek védelme

3.1.4.1. A terület tájképi értékeinek megőrzését elsősorban a 3.1.1., 3.1.2., 3.2.1. pontokban foglaltakkal kell biztosítani.

3.1.4.2. A legelőterületeken található szabad állású idős fákat – különös tekintettel a vadvadkörtefákra (*Pyrus pyraeaster*) – a legelő állatoktól meg kell védeni.

3.1.5. Látogatás

3.1.5.1. A terület a 3.1.3.3. pontban megfogalmazott korlátozás kivételével szabadon látogatható.

3.1.5.2. A területen idegenforgalmi szálláshely nem létesíthető.

3.1.6. Oktatás, bemutatás

3.1.6.1. Az oktatási és bemutatási tevékenységet az igazgatóság által e funkció betöltésére kijelölt területrészen kell megvalósítani.

3.1.6.2. A területen csak a természeti értékeket nem károsító rendezvény engedélyezhető.

3.1.7. Kutatás, vizsgálatok

3.1.7.1. Csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását segítő vagy e célokkal nem ellentétes célú kutatás végezhető a területen. A kutatás során kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely nem ellentétes a terület rendeltetésével vagy a kutatás és annak módszere nem veszélyeztet, károsítja a terület táji és természeti értékeit.

3.1.7.2. A kutatás publikált vagy adattárban elhelyezett eredményeit a kutatást végzőnek az igazgatóság számára elérhetővé kell tennie.

3.1.7.3. A természetvédelmi kezelés hatékonyságának ellenőrzésére rendszeresen vizsgálni és dokumentálni kell a növényzet változását és egyes, az igazgatóság által meghatározott védett növény- és állatfajok, valamint az özönnövény fajok elterjedését, állományméretét.

3.1.8. Terület- és földhasználat

3.1.8.1. A területen gépjárművel közlekedni csak természetvédelmi kezelés, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célok megvalósítása érdekében végzett mezőgazdasági tevékenység, valamint életveszély elhárítása céljából lehet. Biztosítani kell továbbá a területen való közlekedést a feladatokat ellátó, külön jogszabályban erre feljogosított személyek járművei részére különösen vízgazdálkodással, vadgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátása érdekében. Vadgazdálkodással összefüggő területellenőrzés keretében történő járműhasználat évente a július 1. és december 31. közötti időszakban végezhető a meglévő földutak használatával.

3.1.8.2. A területen csak őshonos vadfajok állományai tarthatók fenn, vadaskert, vadaspark, vadkibocsátó hely nem létesíthető.

3.1.8.3. A területen sózó, etető, szóró, vadföld, természetes anyagból készült magasles kihelyezésének engedélyezési eljárása során a természetvédelmi hatóság a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló kormányrendelet alapján kikéri az igazgatóság szakmai állásfoglalását.

3.1.8.4. Május 31-ig őzbakvadászat kizárólag az igazgatósággal előzetesen egyeztetve folytatható a területen.

3.1.8.5. A vadászható ragadozó fajok elejtésére szervezett társas vadászat az igazgatósággal történt előzetes egyeztetés után lehetséges.

3.1.8.6. Vadgazdálkodási célból a tájidegen vadfajok betelepítése tilos. A vándorlással a területre betelepülő idegenhonos fajok [pl. mosómedve (*Procyon lotor*), nyestkutya (*Nyctereutes procyonoides*)] egyedeit el kell ejteni.

3.1.8.7. A vadászat során keletkező üres töltényhüvelyeket, egyéb hulladékot, továbbá a használaton kívüli vadvédelmi kerítések maradványait össze kell gyűjteni és el kell szállítani a területről.

3.1.8.8. A területen ipari tevékenység és ásványi nyersanyag kitermelés nem folytatható.

3.1.8.9. Építmény csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célok elérése érdekében helyezhető el, tartható fenn.

3.1.8.10. Átmenő nyomvonalas építmény, valamint adótorony, távközlési magasépítmény nem helyezhető el a területen.

3.1.8.11. Tűzgyújtás, hulladék elhelyezése és technikai sporttevékenység tilos a területen.

3.1.8.12. A területen illegálisan elhelyezett kommunális, építési hulladékot el kell távolítani.

3.1.9. Természetvédelmi infrastruktúra

Sorompók vagy egyéb, a területre való bejutást akadályozó fizikai lezárások létesítésével meg kell akadályozni a területen járművekkel kitaposott nyomvonalakon a jogosulatlan járműközlekedést.

3.2. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.2.1. Gyepkezelése

3.2.1.1. A területen található gyepkezelése hasznosítása legeltetéssel és kaszálással történhet.

3.2.1.2. A legeltetés csak juhval, szarvasmarhával, bivallyal vagy lóval történhet, legfeljebb 0,5 állategység/ha állatlétszámmal. A legelő állatok fajtáinak kiválasztásánál előnyben kell részesíteni az őshonos fajtákat.

3.2.1.3. A legeltetett gyepterületen a legelő állatok kiegészítő takarmányozása tilos.

3.2.1.4. A túllegetetés tilos, kivéve a selyemkóróval erősen fertőzött területeken. Pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni. Villanypásztor csak az igazgatóság előzetesen kiadott írásos véleménye alapján alkalmazható.

3.2.1.5. Március 1. és augusztus 15. közötti időszakban az állatok hajtásakor pásztorkutya alkalmazása tilos.

3.2.1.6. Őszi tisztító kaszálás elvégzése a gyomfajok kóróival borított területeken kötelező. A lekaszált növényi anyagot legkésőbb október 31-ig le kell hordani a területről.

3.2.1.7. Táblánként évente változó helyen, legalább 10% terület kaszátlanul hagyása mellett mozaikosan kell kaszálni vadkiszorító technikával, vadriasztó lánc használatával. Kaszálás – a 3.1.2.4. és a 3.1.3.4. pontban foglalt kivételekkel – csak július 1-jét követően lehetséges.

3.2.1.8. Kaszálást, széna-betakarítást csak száraz talajon, kisebb súlyú erőgépekkel és függesztett, legfeljebb 2 m vágószélességű fűkaszával szabad végezni a talajtömörödés elkerülése érdekében. Szársértős kaszatípus nem használható.

3.2.1.9. Munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig lehetséges. A lekaszált növényanyagot a kaszálást követő egy hónapon belül le kell hordani a területről. Kazal a kaszálókon még ideiglenesen sem létesíthető.

3.2.1.10. Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást vagy kaszálást azonnal fel kell függeszteni és haladéktalanul értesíteni kell az igazgatóságot.

3.2.1.11. A gyepeken tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok hullatékával történhet. Felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos.

3.2.1.12. A gyepekbe települő őshonos cserje- és fafajokat szükség szerint mechanikai módszerrel ritkítani kell. A levágott növényi anyagot a területről a levágást követő egy hónapon belül el kell távolítani a területről, a helyszíni elégetés tilos.

3.2.1.13. Gyepterület beszántása, felülvetése, égetése tilos.

